

Psykose og genetikk

TEKST

Fartein Ask Torvik

Kjetil Nordbø Jørgensen

Line Cecilie Gjerde

PUBLISERT 4. april 2014

Fagessay

URIMELIG: Alle påvirker vi kanskje vi lever i og hvordan andre behandler oss, og vi vet at noen barn er mer utsatt for traumatiserende behandlinger enn andre barn, skriver Roar Fosse. – Men det er et skritt fra dette og til å hevde at barn selv er årsaken når de utsettes for relasjonstraumer, slik som at personer med psykose skal ha forårsaket sine egne barnomsotraumer fordi de har psykosejernet. Det er dette tvillingforskning i praksis skilte.
Foto: Piter

Psykoseforståelse: et kritisk blikk på tvillingstudier

Mens det gjenstår å identifisere betydelige geneffekter for psykoser, hevdes det at tvillingstudier viser at psykoser er 70–85 % genetisk betinget. Men tvillingstudier er basert på uholdbare antakelser som gjør dem uegnet til å estimere geneffekter.

Roar Fosse
Klinikk for psykisk helse og rus
Vestre Viken HF
Kontakt: roar.fosse@vestreviken.no, tlf. 950 08 051

TIDSSKRIFT FOR NORSK PSYKOLOGFORENING • 2013 • 50 • 1089–1095

1089

KAN VI STOLE PÅ TVILLINGFORSKNINGEN? Roar Fosses fagessay om tvillingstudier var på trykk i november 2013.

Når tvillingmetodens antakelser faller, er det lite støtte igjen til teorien om at psykoser har biologiske årsaker, skrev Roar Fosse i november. Fagessayet er debattert i flere utgaver.

Roar Fosse hevdet i sitt fagessay i november 2013 at genetikk ikke påvirker risikoen for å utvikle psykoser. Dette var begrunnet i at en bestemt antakelse i tvillingstudier skulle være feilaktig. Alternativet til at genetikk forklarer forskjellen mellom én- og toeggede tvillinger, er at foreldre behandler eneggede tvillinger så mye likere hverandre enn toeggede, at det påvirker risikoen for psykose.

Som ved all forskning finnes det feilkilder ved tvillingstudier. Vi har gjennom to innlegg argumentert for at disse ikke er spesielt store, og at det uansett ikke slår beina under hele fagfeltet. Når det gjelder genetiske bidrag til risikoen for å utvikle psykoser, er dette godt dokumentert, også med forskningsmetoder som ikke er avhengige av den samme forutsetningen.

Vi anser derfor debatten som avsluttet fra vår side.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 51, nummer 4, 2014, side

TEKST

Fartein Ask Torvik, PhD i psykologi og forsker, Avdeling for genetikk, miljø og psykisk helse, Nasjonalt folkehelseinstitutt

Kjetil Nordbø Jørgensen, Stipendiat, Enhet for kunnskapsutvikling, Voksenpsykiatrisk avdeling Vinderen, Diakonhjemmet Sykehus

Line Cecilie Gjerde, Forsker, Avdeling for Genetikk, miljø og psykisk helse, Folkehelseinstituttet